

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/327/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5716210184
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5716210184.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci žalobkyne: D. O., nar. XX.X.B., trvale bytom Q. XXXX, S., proti žalovanému: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpená spoločnosťou Advokátska kancelária Antol, s.r.o., so sídlom Kupeckého 2542/72, Pezinok, o vydanie bezdôvodného obohatenia, na základe odvolania žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 11Csp/11/2016-339 zo dňa 9. mája 2017 v spojení s opravným uznesením č.k. 11Csp/11/2016-361 zo dňa 24.7.2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd v celom rozsahu zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť (jej) sumu 1.516,12 eur titulom bezdôvodného obohatenia a sumu 2.000 eur ako primerané finančné zadostučinenie.

2.Súd prvej inštancie vychádzal zo spotrebiteľského charakteru zmluvy o úvere uzavretej dňa 29.6.2011 medzi žalobkyňou a žalovaným podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, pričom preskúmaním obsahu predloženej zmluvy nezistil absenciu náležitostí, na základe ktorej (absencie) by bolo možné určiť poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Predovšetkým konštatoval, že výška RPMN je uvedená správne. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobkyne, že v zmluve o úvere chýba rozdelenie jednotlivých splátok na istinu, úroky a poplatky argumentoval, že ustanovenie § 9 ods. 1 písm. k/ aplikovaného zákona nevyžaduje takéto rozdelenie. Každá splátka je splátkou istiny, úrokov a poplatkov a predmetné ustanovenie len vyžaduje aby v zmluve o úvere bola určená výška, počet a termíny týchto splátok. Zmluva o úvere spĺňa ustanovenie § 9 ods. 1 písm. k/ zákona, keďže obsahuje výšku, počet a termíny splátok. Z gramatického výkladu tohto ustanovenia nemožno podľa okresného súdu vyvodiť, že by bolo potrebné výslovne uviesť z istiny, úrokov a poplatkov v akej výške sa jednotlivé splátky skladajú. Uvedené potvrdzuje aj ustanovenie ust. § 9 ods. 1 písm. l/ dotknutého zákona, podľa ktorého si spotrebiteľ môže vyžiadať tabuľku z ktorej by takéto rozdelenie splátok vyplývalo. Ak by opísané rozdelenie malo byť už súčasťou zmluvy o úvere, toto ustanovenie by nemalo význam. Práve naopak, ustanovenie § 9 ods. 1 písm. l/ predmetného zákona predpokladá, že takýto prehľad v zásade nie je súčasťou zmluvy.

3.Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že absencia náležitosti - súhrnného prehľadu, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie listiny, úrokovej sadzby, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere, upozornenia týkajúceho sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru, práva na odstúpenie od zmluvy a práva na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti v úverovej zmluve - nespôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Z týchto dôvodov zamietol žalobu v časti o vydanie/zaplatenie bezdôvodného obohatenia.

4. Nadväzne okresný súd uzavrel, že nakoľko nevyhovelo v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia, nie je daný dôvod na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého sa žalobkyňa domáhala práve na základe konania žalovaného, ktoré malo byť dôvodom bezdôvodného obohatenia.

5. S ohľadom na plný úspech súd prvej inštancie priznal žalovanému uproti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

6. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa a domáhala sa zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozhodnutie označila za svojvoľné, obsahujúce len stručné vyjadrenie postoja súdu k argumentom žalobkyne a žalovaných pri úplnom odignorovaní rozsiahlej judikatúry vnútroštátnych súdov. Poukázala na judikatúru Európskeho súdu pre ľudského práva v súvislosti s potrebou riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. V tejto spojitosti namietala, že zásadnou námietkou súvisiacou s predmetom súdnej ochrany prednesenou žalobkyňou, na ktorú súd nereagoval boli nekalé podmienky v zmluve o úvere, pričom súd ex offo nepodrobil zmluvu súdnej kontrole a neposkytol spotrebiteľovi súdnu ochranu, keďže ani neprihliadal na skutočnosť, že ide o spotrebiteľskú zmluvu. Okresnému súdu tiež vytýkala, že odignoroval všetky listinné dôkazy s poukazom na to, že „kto bude na pojednávaní kontrolovať zaplatené úhrady“, hoci všetky dôkazy boli riadne doručené spolu so žalobným návrhom a súd mal dostatok času na ich prepočítanie.

7. Odvolateľka pripomenula, že v konaní namietala aj platnosť zmluvy, nakoľko cena úveru 8.500 eur bola poprečiarkovaná, takúto nikdy neobdržala, čo protistrana ani nepoprela. V tejto spojitosti je zrejmé, že ak zo strany adresáta návrhu na uzavretie zmluvy dôjde k zmene výšky úveru, dochádza k tým k zmene podstatnej náležitosti zmluvy a túto odpoveď je potrebné považovať za nový návrh, ktorý musí byť opätovne prijatý pôvodným navrhovateľom zmluvy, teda žalobkyňou ako spotrebiteľom, k čomu však nedošlo.

8. Žalobkyňa ďalej nesúhlasila s akceptovaním námietky žalovaného na premlčanie poplatku, nakoľko nie je možné premlčať poplatok za poskytnutie úveru, ktorý naďalej trvá a žalovaný požaduje hneď ďalšie plnenia s konečnou splatnosťou 20.6.2021. Okresný súd neakceptoval ani návrh na predvolanie žalovanej, ktorá sa nikdy nedostavila na súdne pojednávanie a právny zástupca sa nedokázal k položeným otázkam vôbec vyjadriť. Taktiež poprela tvrdenie súdu, že zmluva obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti. Pokiaľ totiž zmluva o úvere nebude obsahovať výšku splátok istiny, úroku a poplatku, s konečným dátumom splatnosti, či celkovú cenu úveru, nastane skutočnosť, že sa priemerný spotrebiteľ nikdy nedozvie reálnu výšku svojej pohľadávky, a v jej prípade reálnu výšku sumy, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil. Tu zdôraznila, že všeobecné súdy opakovane konštatujú, že neinformovanosť spotrebiteľa aj z dôvodu roztrieštenosti právnej úpravy spotrebiteľského práva nemôže byť na ujmu spotrebiteľa. Úlohou súdu je v takýchto prípadoch ex offo skúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok a rozpor s dobrými mravmi a zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa.

9. Odvolateľka zhrnula, že súd sa nevysporiadal so skutočnosťou, že preukázala nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, aj priloženými dokladmi o úhradách, ktoré neboli žalovanými spochybnené, a to napriek poukázaniu žalobkyne na absenciu chýbajúcich náležitostí v zmluve a na neplatnosť zmluvy podľa § 43 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalovaný používa nekalé praktiky a neprijateľné podmienky, pričom žalovanej ako veriteľ neposkytol potrebnú odbornú starostlivosť. Obchodné podmienky sú nečitateľné, údaj o RPMN je nesprávne vypočítaný, napriek tomu sa súd touto otázkou nezaoberal, úver neobsahuje výšku počtu a termín splátok iných poplatkov, z čoho podľa zákona vyplýva, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Napokon sa okresný súd nevysporiadal s tým, že žalovanému celkovo zaplatila splátky vo výške 10.016,12 eur a sudkyňa ignorovala skutočnosť, že na pojednávanie 30.5.2017 sa nezúčastnila právna zástupkyňa Y. N., ale Z. U. a vydal rozsudok s nesprávnymi údajmi.

10. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

11. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala neúspešná strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP a vec mu vrátil (§ 391 ods. 1 CSP) na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Odvolací súd (ako aj iné súdy SR) v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane konštatoval (napr. vo veci 10Co 816/2014, 10Co 177/2017, 10Co 225/2017 a ďalšie), že obligatórnou náležitosťou zmluvného vzťahu v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z.z. je (okrem iných) vymedzenie „výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“. Citovanému zneniu právnej normy

prítom nezodpovedá len uvedenie úhrnej sumy jednotlivcej/jednej splátky (odhladnuc od skutočnosti, že okresný súd ani nedisponuje čitateľnou verziou sporného zmluvného dojednania - č.l. 33 spisu). Z predmetného zákonného ustanovenia - aj s odkazom na základné princípy spotrebiteľského práva - vyplýva, že predmetné zmluvné dojednanie má konkrétne vymedzovať výšku splátky istiny, výšku splátky úrokov a výšku splátky iných poplatkov. Uvedenému následne zodpovedá záver (ako sa toho domáha žalobkyňa) o považovaní posudzovaného úveru - pre absenciu označenej obligatórnej náležitosti - za úver bezúročný a bez poplatkov.

13. Na konštatovanom nič nemení ani okresným súdom akcentovaná zákonná náležitosť (§ 9 ods. 1 písm. l/ zákona č. 129/2010 Z.z.) v podobe amortizačnej tabuľky, nakoľko, ako vyplýva z textu dotknutej normy, táto len zakladá právo dlžníka/spotrebiteľa kedykoľvek v priebehu existencie zmluvného vzťahu získať/vyžiadať si amortizačnú tabuľku, a to s cieľom kontroly, či sú splátky istiny a úrokov pripisované tak, ako to bolo v zmluve dohodnuté.

14. Žiada sa dodať, že krajskému súdu je známe rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie č. C-42/15, o výklade smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere. Platí však, že prejudiciálny rozsudok je spolu s výkladom alebo posúdením platnosti práva Únie, ktoré sa v ňom nachádzajú, záväzný pre vnútroštátny súd, ktorý podal prejudiciálnu otázku, ako aj pre súdy, ktoré budú rozhodovať v tej istej veci o opravných prostriedkoch. Právnou charakteristikou smernice je jej záväznosť len pre štát, zatiaľ čo jej priamy účinok medzi jednotlivcami je v zásade vylúčený. Priznať smernici nepriamy účinok by prakticky znamenalo nahraďiť/vypustiť dotknuté ustanovenie, t.j. postupovať contra legem.

15. Okrem toho obsahu súdneho rozhodnutia zodpovedá aj odvolacia argumentácia, v zmysle ktorej sa okresný súd nezaoberal ďalšími tvrdenými dôvodmi neplatnosti zmluvy o úvere, ktorej dôsledkom taktiež (nezávisle od záverov obsiahnutých v bodoch 12 - 14 tohto odôvodnenia) môže/mohol byť vznik nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. V danej spojitosti je potrebné uviesť, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu je také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v rámci ktorého súd presvedčivo vysvetlí dôvody svojho rozhodnutia, pričom zodpovie všetky relevantné právne otázky a odstráni existujúcu spornosť.

16. Rozoberané skutočnosti viedli odvolací súd k zrušeniu napadnutého rozsudku. V ďalšom postupe súd prvej inštancie preto opätovne posúdi uplatnený nárok rešpektujúc právny názor vyslovený krajským súdom, vykoná v nevyhnutnom/potrebnom rozsahu navrhované dôkazy a zodpovie všetky žalobkyňou vznesené/nastolené právne otázky.

17. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených vád. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia

lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.